

Codul penal și Codul de procedură penală

**Ediție îngrijită de
prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Codul penal
și
Codul de procedură penală**

**Ediția a 35-a,
rev.**

**Ediție îngrijită de
prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Universul Juridic
București
-2025-**

Capitolul II

Infracțiuni de serviciu

Art. 295. Delapidarea. (1) Însușirea, folosirea sau traficarea de către un funcționar public, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Tentativa se pedepsește.

• **VECHIUL CP: art. 215¹, 222.**

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 15/2024** (M. Of. nr. 1058 din 22 octombrie 2024): „În interpr. și aplic. unitară a art. 152 alin. (1) lit. a) NCPP rap. art. 139 alin. (2) NCPP (...) infracțiunea de delapidare prevăz. de art. 295 alin. (1) aplic. art. 308 alin. (1) NCP nu poate fi încadrată în noțiunea de infracțiune contra patrimoniului”.

• **HP. V. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 1/2015** (infra, art. 308).

• **DISPOZIȚII CONEXE. V. L. nr. 234/2022** (supra, art. 9 NCP).

Art. 296. Purtarea abuzivă. (1) Întrebuintarea de expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

(2) Amenințarea ori lovirea sau alte violențe săvârșite în condițiile alin. (1) se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

• **VECHIUL CP: art. 250.**

Art. 297. Abuzul în serviciu. (1)¹⁾ Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act prevăzut de o lege, o ordonanță a Guvernului, o ordonanță de urgență a Guvernului sau de un alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege ori îl îndeplinește cu încălcarea unei dispoziții cuprinse într-un astfel de act normativ, cauzând astfel o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îngreudește exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

• **VECHIUL CP: art. 246-248.**

V. și:

– **D.C.C. nr. 405/2016** (M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016);

– **D.C.C. nr. 392/2017** (M. Of. nr. 504 din 30 iunie 2017).

L. nr. 200/2023: „Art. V. (1) În situațiile în care L. nr. 15/1968 – [vechiul] CP (...) este aplicabilă ca lege penală mai favorabilă, prin sintagma «îndeplinește în mod defectuos» din cuprinsul art. 246 și 248 se înțelege «îndeplinește un act prin încălcarea unei legi, a unei O.G., a unei O.U.G. sau a unui alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege»”.

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 26/2021** (M. Of. nr. 142 din 11 februarie 2022): „În interpr. și aplic. unitară a art. 13 alin. (1) lit. a) O.U.G. nr. 43/2002 priv. DNA, infracțiunea de abuz în serviciu prevăz. în art. 13² [în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu (...), dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime] L. nr. 78/2000 pt.

¹⁾ Alin. (1) al art. 297 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 L. nr. 200/2023.

preven., descop. și sancț. faptelor de corupție rap. art. 297 NCP, care a cauzat o pagubă materială mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 200.000 euro, comisă de o persoană a cărei calitate nu determină incidența art. 13 alin. (1) lit. b) O.U.G. nr. 43/2002, este de competența parchetului nespecializat, iar nu a DNA. Disp. art. 13 alin. (1) lit. a) tz. II O.U.G. nr. 43/2002, ref. valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție, nu sunt incidente în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prevăz. în art. 13² L. nr. 78/2000 rap. art. 297 NCP”.

• **HP. V. Dec. ICCJ (DCD/P) nr. 9/2023** (supra, art. 135).

• **DISPOZIȚII CONEXE. O.U.G. nr. 76/2024** priv. unele măsuri pt. consolidarea capacității instituționale a AVR, reorganizarea activității acesteia, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 596 din 26 iunie 2024): „**Art. VII. (3)** Fapta inspectorului vamal de a stabili cu intenție valori în vamă subevaluate a mărfurilor la import constituie infracțiunea de abuz în serviciu și se pedepsește în condițiile art. 297 NCP (...)”.

V. și **L. nr. 234/2022** (supra, art. 9 NCP).

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 4. Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni.** (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială. **Art. 16. Egalitatea în drepturi.** (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege.

Art. 298.¹⁾ Neglijența în serviciu. Fapta funcționarului public care, din culpă, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act prevăzut de o lege, o ordonanță a Guvernului, o ordonanță de urgență a Guvernului sau de un alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege ori îl îndeplinește cu încălcarea unei dispoziții cuprinse într-un astfel de act normativ și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

• **VECHIUL CP: art. 249 alin. (1).**

V. și **D.C.C. nr. 518/2017** (M. Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017).

L. nr. 200/2023: „**Art. V. (2)** În situațiile în care L. nr. 15/1968 [vechiul CP] (...) este aplicabilă ca lege penală mai favorabilă, prin sintagma «îndeplinirea ei defectuoasă» din cuprinsul art. 249 se înțelege «îndeplinirea unui act prin încălcarea unei legi, a unei O.G., a unei O.U.G. sau a unui alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege»”.

• **DISPOZIȚII CONEXE. V. L. nr. 234/2022** (supra, art. 9 NCP).

Art. 299. Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual. (1) Fapta funcționarului public care, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini, a urgenta ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, pretinde ori obține favoruri de natură sexuală de la o persoană interesată direct sau indirect de efectele aceluia act de serviciu se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia ori activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

(2) Pretinderea sau obținerea de favoruri de natură sexuală de către un funcționar public care se prevalează sau profită de o situație de autoritate ori de superioritate asupra victimei, ce decurge din funcția deținută, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.

¹⁾ Art. 298 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 L. nr. 200/2023.

(3)¹⁾ Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au fost săvârșite de către personalul didactic din învățământul universitar sau preuniversitar împotriva unui elev sau student, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

• **VECHIUL CP: art. 203¹.**

Art. 300. Uzurparea funcției. Fapta funcționarului public care, în timpul serviciului, îndeplinește un act ce nu intră în atribuțiile sale, dacă prin aceasta s-a produs una dintre urmările prevăzute în art. 297, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

• **VECHIUL CP: art. 240.**

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 78/2000: „Art. 13². În cazul infracțiunilor de (...) uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime”.**

Art. 301.²⁾ Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane. (1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică pe o perioadă de 3 ani.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazurile în care actul sau decizia se referă la următoarele situații:

a) emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative;

b) exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

• **VECHIUL CP: art. 253¹.**

• **DEROGARE. L. nr. 96/2006 priv. Statutul deputaților și al senatorilor, rep. (M. Of. nr. 49 din 22 ianuarie 2016; cu modif. ult.): „Art. 38. Birourile parlamentare ale deputaților și senatorilor. (12¹) Prin derog. de la art. 301 NCP (...), nu constituie conflict de interese angajarea la biroul parlamentar a persoanelor cu care senatorii sau deputații s-au aflat în raporturi de muncă în ultimii 5 ani”.**

Art. 302. Violarea secretului corespondenței. (1) Deschiderea, sustragerea, distrugerea sau reținerea, fără drept, a unei corespondențe adresate altuia, precum și divulgarea fără drept a conținutului unei asemenea corespondențe, chiar atunci când aceasta a fost trimisă deschisă ori a fost deschisă din greșeală, se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Interceptarea, fără drept, a unei convorbiri sau a unei comunicări efectuate prin telefon sau prin orice mijloc electronic de comunicații se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) au fost săvârșite de un funcționar public care are obligația legală de a respecta secretul profesional și confidențialitatea informațiilor la care are acces, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(4) Divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, către o altă persoană sau către public, fără drept, a conținutului unei convorbiri sau comunicări interceptate, chiar în cazul în care făptuitorul a luat cunoștință de aceasta din greșeală sau din întâmplare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

¹⁾ Alin. (3) al art. 299 a fost introdus prin art. unic L. nr. 430/2023.

²⁾ Art. 301 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 1 L. nr. 193/2017.